

„Edinost“

zbaže enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uvrsta v ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon Atr. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogobu.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst..

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Quid ergo agendum?

(Priobčil v »Politik« državni poslanec prof. I. V. Perič.)

I.

Državniki Avstrije so od začetka konstitucionalne dobe sem poskušali vse možno, da bi v državi ustanovili redne odnose, ali niso dosegli tega cilja, to pa zato ne, ker so bila zgrešena sredstva, katera so uporabili. Skušali so rešiti narodno vprašanje, ali vedno so se branili storiti to na podlagi enakopravnosti vseh narodov. Še le, ko je v letu 1879. ministerstvo Taaffe-jevo prišlo na krnilo, je prišla formula rešenja po enakopravnosti vsaj deloma do veljave. Naloga grofu Taaffe-u je bila, da dovede do sprave med narodnostmi Avstrije. Ali dvojen je bil vzrok, da to resnično avstrijsko prizadevanje ni bilo kronano po zaželenem uspehu. V prvo, ker mu je tedaj močna liberalna stranka delala velike ovire; v drugo, ker se grof Taaffe sam ni mogel odločiti za to, da bi z odločnostjo izvajal svoj lastni program. On je hotel, izognivši se narodnemu vprašanju, združiti različne elemente in stranke, a baš to je v Avstriji stvar nemogućnosti, in sicer zato, ker je ravno narodno vprašanje jedro, okolo katerega se suče politični boj.

Ako je odločilni faktorjem res na srečo, da pride do trajnega miru v vsej monarhiji, morajo začeti z rešenjem narodnega vprašanja. Tako zahtevajo toliko notranji kolikor zunanji odnosi monarhije same. Od vseh strani je obkoljena od mogočnih držav, ki imajo v naši državi sorodne elemente. Neizogibno potrebno je, da ti elementi nahajajo v Avstriji vse pogoje svojega narodnega obstanka in popolnega razvoja, da morejo se svojimi sorodniki izven države vstricno korakati v političnem, materialnem in kulturnem pogledu.

Boj v naši mnogojezični in mnogonarodnostni monarhiji vihra od začetka konstitucionalne dobe z elementarno silo in še noben javni interes se ni pokazal tako močnega, da bi zaustavil ta boj. To tratenje časa, toli dragocenega v očigled sedanjemu svetovnemu položaju, oškoduje stališče naše monarhije na zunanji in škoduje na znotraj vitalnim interesom skupnega prebivalstva. Vsled tega boja se nahajamo v popolni politični zmešnjavi,

da, celó v kaotičnem stanju. Pogovori, posvetovanja, konference, akcije za sporazumljenje, odlaganja državnega zbora in kakor se že imenujejo ta eksperimentirna sredstva, so skoro v permanentni menjavi in vendar se ne more priti do nobenega rezultata. Vsled tega se nahaja vsaka vlada v enem in istem circulus vitiosus, iz katerega je možen le eden izhod, ta namreč: merodajni faktorji morajo ali poseči nazaj po obsoletnem (zastarelem) absolutizmu, žali pa se lotiti resnično avstrijske politike z resnično avstrijskim programom. Da najde tak program, ne treba vladi, da bi iskala sveta ni pri Slovanih, ni pri Nemcih, najmanjše pa pri Madjarih. Njej ne treba družega, nego da se povrne k državnici organizaciji, zakonjeni v pragmatični sankciji in se o tem držati prostolnega govora od leta 1879, oznanjajočega enakopravnost in spoštovanje do državnopravnih tradicij. Na tleh tega programa morajo slediti vladi vsi pravičari in lojalno misleči avstrijski patrijotje, katerim obstanek Avstrije ni le prazna fraza.

Ali v Avstriji mora priti v veljavo popolna narodna enakopravnost, drugače ne more biti govora o notranjem miru in o notranjem narodnogospodarskem razvoju. Dokler pa se sedanja ustava ne spopolni v obliki, ki bo vsaj deloma poštevala zgodovinska in narodna prava Slovanov in dokler ne bo izvedeno načelo enakopravnosti vseh narodnosti, ni misliti na mirno bivanje eden poleg drugega. Pač smo že mnogokrat čuli, kako avstrijske vlade govore brezda pravičnost, enakopravnost, enakovrednost, in kakor že sicer imenujemo te lepe abstrakte, ali noben avstrijski državnik nam ni še povedal jasno in razločno, kaj da prav za prav ume pod temi lepimi besedami in katera sredstva hočejo merodajni faktorji uporabiti, da avstrijskim narodnostim pripomorejo do njih pravice! Je že res, da te besede lepo zvené, ali, žal, da ima vsaka glava drug pojem o tem, kar one besede pomenjajo in konkretno. Mi hočemo pokazati tu, kaj da umejemo pod temi besedami in kako da si želimo uresničenje njihovo. Mi umejemo pod temi besedami le to, kar pravijo, namreč: »jednako pravo za vse in jednako vseh narodnosti«. Mi oporekamo menenju, da obstoji kaka državna potreba, da se jednemu plemenu prizna nadvladje v državi, in oporekamo tudi tedaj še,

ako se pravica do takega nadvladja skuša dokazati po nadkrijujoči kulturi tega plemena, po tradicionalni prednosti, ki jo je užival, ali po katerih si bodi razlogih. Kdor za nemško pleme v avstrijski monarhiji reklamuje hegemonistiško ulogo in nemški državni jezik tako rekoč kakor državno potrebo in kakor neko pravo, navstalo po običaju, ta hoče podkopati ekzistenco in konzistenco (obstanek in trdnost) države.

TRST 12. julija 1900.

»Slovenec«. »Slovenec« od minolega ponedeljka piše oziroma na sokolsko slavnost v Kranju: »Zanimalo bode vse, če povemo, da so k slavnosti prišli tržaški rodoljubi, na čelu jim dr. Gregorin. Zgodilo se je to zaradi tega, ker je bil slučajno čas jako »pripraven«. Tržaškim rodoljubom je pač vsaka prireditev od narodno-napredne strani umestna, le za katoliški shod se jim nikdar ne zdi »pripraven čas«.

Na to odgovarjamo na kratko in jednovstavno, da slavnost v Kranju za nas vsaj ni bila nikaka narodno-napredna prireditev — in nikdo ni mogel zabeležiti na slavnosti v Kranju nikakega pojava od tržaške strani, ki bi bil v nasprotju s tem tolmačenjem našim! Za nas je bila to le narodna slovenska slavnost in »tržaški rodoljubi« so šli v Kranj zgolj le kakor zastopniki »Tržaškega Sokola«, ki se je hotel odzvati na bratski poziv bratškega mu društva!! Na to stran si pa »Tržaški Sokol« ne daje kratiti pravice in svobode od nikogar. O sokolstvu in sokolski ideji sodimo pač različno. Nekateri brijejo noree iz te ideje, mi pa smo uverjeni, da baš organizaciji sokolstva pripada velika naloga v splošni narodni organizaciji. Tako nas uče najboljši učitelji avstrijskih Slovanov — Čehi! V vrstah tisočev in tisočev čeških Sokolov stoji mladenič in močje najrazličnejega političnega mišljenja in vsake starosti: ves narod je zastopan tu kakor simbol jedinstva, moči, bratstva, svežosti duha, kreposti volje, jakosti telesa in ognja narodne odločnosti! V imenu te ideje so šli »tržaški rodoljubi« v Kranj, a na čelu jim ni bil dr. Gregorin, ampak starosta dr. Rybář.

A ker nas že »Slovenec« dreza radi katoliškega shoda, odgovarjamo, da nismo mi, ampak je štajerski duhoven napisal one pomisleke

glede umestnosti kat. shodav sedanjem času. In mi smo priobčili, ker je vendar nekoliko razlike med narodno slavnostjo, ki ne more razburjati duhov, in političnim shodom, ki bi le namnožil netiva, itak že preveč naloženega. Ako bi bil katoliški shod le cerkven shod, kdo bi smel imeti kaj proti njemu?! Kdo, ko vendar vsakdo, ki ima oči, da vidi, mora priznati, kako potrebno je, da se v ljudstvu neguje verski čut!! Ali katoliški shodi so le politični shodi. »Südsteirische Post« piše n. pr. v neki polemiki z graško »Tagespost«: »... noch trauriger, dass sie für katholische Leser schreiben und nicht wissen wollen, dass ein Katholikentag mit der katholischen Kirche als solcher nichts zu schaffen hat. Mi smo torej pritrdili štajerskemu duhovniku, ker nas vodi patrijotična želja, da bi vsaj v sedanjih časih, ko je pričakovati velikih dogodkov v državi in morda odločilnega preobrata, ne kazali svetu svoje krvave rane, da ne bi kazali prizora, kako smo onemogli, ker nam domači boj paralizuje vse moči. To je razlog — in gotovo plemenit razlog —, da smo se s štajerskim duhovnikom vred izrekli proti prireditvi katoliškega shoda baš v sedanjem času, kakor se izrekamo tudi danes proti vsemu, kar more vznemirjati in množiti domače prepire, pa prišlo isto od katoliške ali pa narodno-napredne strani.

Sevé, da »Slovenec« ne veruje prav, da nam je res pisal duhovnik. To svojo nevero v poštenje našega lista izraža sosebno v večrajšnji številki svoj, ko citira iz nekega dopisa v »Vaterlandu«, kako da je na Češkem navada, da listi, kadar hočejo udariti po katoličanih, pošiljajo v boj kakega resničnega ali zlaganega duhovnika. Že te dni je neki drugi slovenski list insinuiral na sličen način. Dotičnemu listu nismo odgovorili, ker nam je čisto vsajedno, kako misli o nas. Drugače je s »Slovencem«. V tem listu smatramo tako insinuiacijo za žaljenje in jo odklanjamo z vso odločnostjo. Mi ne čutimo prav nobene potrebe, da bi se skrivali za hrbet izlaganih sotrudnikov, ke smo toliko močje, da lahko sami, odkrito in brez vsacega ozira na desno ali levo zastopamo pred svetom svoje nazore, ki so morda lahko krivi, ki pa so vsikdar — to povdarjamo glasno — poštenti!!

PODLISTEK.

Izlet v Benetke.

Ravno sem premišljevala, naj-li se o Binkoštih peljem v Ljubljano, ali pa naj grem na Binkoštni ponedeljek samo na veselico v bližnjo Bazovico, kar sem se sestala z gospo G., ki me je vprašala, da-li grem v Benetke. Odgovorila sem jej, da so Benetke zame prekišo grozijo, češ, saj veste, kako stoji z mojimi financami.

No, dobra gospa mi je zatrdila na to, da bi vsa stvar nikakor ne bila predraga; kajti avstrijski Lloyd da je dal nekemu uradniškemu društvu brezplačno na razpolago en parnik; le stroške za moštvo, kurjavo itd. naj bi plačalo društvo. Isto da prodaja vozne listke po 2 gld. za osebo. Listke dobe seveda samo uradniki za-se in za svoje znanee, a gospod G. da bi mi rad preskrbel vozni listek.

— Le pomislite, je dejala, dva goldinarja za vožnjo in tri goldinarje za hrano in kake malenkosti, torej skupaj pet goldinarjev našega denarja, pa boste videli Benetke. Oh, Benetke! Parnik se odpelje v soboto o polnoči in odide iz Benetk v nedeljo o polnoči,

torej niti ne bo treba prenočiti tam v hotelu.

Za petak videti Benetke! Kdo bi se upiral tako vabljeni izkušnji, če prav mu vest tiho očita, češ: izlet v Benetke, tak luksuz, se pač ne spodobi ljudem, ki vedo do pičice na pamet svoje mesečne redne dohodke in prav tako svoje redne in izredne stroške.

— Pojdem, sem rekla negotovo (baš so mi prišli na misel nekateri računi); segla sem v žep — bilo je namreč ravno »prvega« ter izročila gospej dva srebrna goldinarja.

— Evo, bodite tako dobri, pa mi preskrbite vozni listek.

Že sem odhajala, kar sem se nečesa spomnila ter poklicala gospo, rekoč:

— Prosim počakajte! Moj prijatelj K. bi tudi rad šel. Večkrat se je že izrazil....

— Oh, seveda, seveda, je hitela gospa. Tudi zanj lahko dobimo listek. Saj sem že sama mislila nanj, nas bo vsaj lepa družba. Naj mi le takoj sporoči, če hoče iti z nami.

Tudi prijatelj je bil takoj navdušen za nameravano potovanje in dogovorili smo se, da se drugi večer snidemo na pomolu št. 4, takozvanem pomolu »Sale«.

V soboto popoldne sem hitela s svojim delom v uradu, kajti hotela sem iti nekoliko spat. Ob desetih zvečer so me poklicali in pol

ure pozneje sva bila že na parniku »Leda«, ki nas je imel spraviti v Benetke. Malo me je jezilo, da se peljemo z »Ledo«, precej staro in nič lepo ladijo. Zdelo se mi je, da bi bilo mnogo lepše, ako bi se peljali s ponosnim »Wurmbrandom«, ali katerim drugim novejšim parnikom. Počasi pa sem se sprijaznila tudi z »Ledo« ter sem glede njene zunanosti blagohotno zatislila eno oko...

Prva skrb nama je bila, da mej potniki na krovu poiščeva svoje potne tovariše, katerih nisva našla na pomolu, a tudi na parniku jih nisva mogla najti. Prisvojila sva si vsak po en visoki stol s hrbitščem iz platna, na katerem bi se dalo eventualno tudi zaspiti. Ob polu dvanajstih je bil krov že napolnjen potnikov, da si se komaj preril mej stoli. Tu mi je privedel prijatelj gospo G., ki se je nekoliko razburjena prišla prepričati na lastne oči, da-li sem ostala »mož beseda«.

Prijela me je za roko ter me rezolutno odvela doli v salon, kjer se ob straneh prav pod stropom bile napravljene nekake postelje, ki pa so obstajale samo v tem, da je bil ves tisti vzvišeni prostor tapeciran z rudečim plišem.

Ne da bi vedela, kako in kaj, skobacati sem se morala z gospo na »posteljo« — nekako široko klop —, kjer so ležali drugi

potniki, moški in ženske, drug poleg drugega. Na odločno povelje moje spremljevalke zleknila sem se po širokem, dela pod glavo svojo ogrinjačo ter premišljevala, v kolikem času da pač zaspim. Prav za prav mi je bilo nekako težko pri sreči. Spati se mi nikakor ni sililo, ležalo se tudi ni prav nič imenitno, in potem ti različni ljudje in ta vsiljiva svetloba v tesnem, zaprtem prostoru!

Na krovu je vendar bilo mnogo lepše! Tam je vel svoboden, čist zrak, bilo je tako prijetno mračno, a na nebu so migljale zvezdice in tudi krajce lune je bilo videti...

Rada bi bila prosila gospo G., naj me sprovede zopet nazaj na krov, a nisem se upala. Včasih je človek res upravljen otročji v svoji neodločnosti. Gospa G. pa mi je zadovoljno pravila, da bodeve sedaj lepo spali in počivali do jutra, ob štirih pa pojdeve lepo na krov gledat, kako bo vstajalo sonce.

Skoro neopisno hudo mi je bilo v misli, da bom morala do jutra ostati v tistem vročem, svetlem prostoru, da se mi izgubi hladna, prostrana in sveža noč na morju s svojim tihim šumom, s svojimi bajnimi zvezdami...

V tem hipu se je oglasil nekdo pri kraju najinih nog ter dejal po italijanski, da ležive na njegovem, kupljenem prostoru št. 2. Gospa

Politični pregled.

TRST, 12. julija 1900.

K položaju. Danes je na repertoarju odlični drugi Ebenhoehov, spoštovani dr. Kathrein. Mož je povedal mnogo pametnega, kar bi prav radi podpisali tudi mi. Pametno je, ako pravi, da ozdravljenje more priti le od sporazumljenja, vse drugo da je mazaštvo. Brez sporazumljenja ni misliti niti na redno parlamentarno delovanje. Neumno je misliti, da se obstrukcija da onemogočiti po oktroiranju poboljšane poslovniške, uvedanju parlamentarne straže itd. Protivolji parlamenta se ne da usiliti nov poslovni red, s § 14. se ne napravlja trajen red in se ne oživlja parlamenta k novemu življenju.

Vse to pripoveduje dr. Ebenhoeh v svojem »Unterinnthaler Bote« in to je pametno, jako pametno. Ali gospod Kathrein se je menda bal, da bi navstalo domnevanje, da ne soglaša z vrednim tovarišem mu Ebenhoehom, kajti v zaključku je podal dostavek, ki popolnoma uničuje utis gori rečenega pametnega. Meni namreč: »Sedaj se mnogo govori o nemškem posredovalnem jeziku v Avstriji in se tudi pripoznava potreba istega. Je pa najjavnih duš, ki menijo, da je uzakonjenje nemškega posredovalnega jezika ožvečje«.

No, tu ga imate! Tak je, kakor vsi drugi! V stvari sami ni nič boljši, nego Schönerer! Le hoja mu je bolj tihotapska, cilj pa isti — nemške hegemonije. Strašno je navdušen za sporazumljenje, uverjen je, da brez sporazumljenja ni rešitve za državo, ali sporazumljenje mora biti tako, da se zgodi, kar hočejo Nemci!! In Slovan, ki se upira temu, ki noče biti ponižan in degradiran, je — najjvna duša! Schönerer je lahko zadovoljen se svojimi jogri — v nemški katoliški ljudski stranki.

Naravnost zoperno pa je, ako se v isti hip, ko Ebenhoeh in Kathrein na tak način bijeta v lice načelu enakopravnosti in kličeta Slovanom »Lasciate ogni speranza«, konservativni »Linzer Volksblatt« hlini, kakor da bi nemška katoliška ljudska stranka rada ostala s Čehi v večini, in da bodo le ti poslednji krivi, ako ne bo mogla storiti tega. Zahtevati od Čehov, naj store nekaj, o čemer se ve, da ne store nikdar, ker ne morejo in ne smejo storiti, to namreč, da bi privolili v kak nemški posredovalni jezik, a potem, ko se Čehi branijo kakor je vsakdo pričakoval že v naprej, kričati, da so Čehi krivi: to je pa že res — nemško-konservativni tobak, ki ne diši prav čisto nič bolje tudi potem, ko so nekateri slovenski poslanci jeli metati kamenje v češki tabor.... Nadejamo se, da se najdejo tudi slovenske novine, ki bodo — v slučaju potrebe — znale stati na braniku časti naroda in političke morale!

Kratkovidnost Nemcev in Angležev in dogodki na Kitajskem. Življenje je neprestan boj: boj med dobrim in zlim, med posamičniki, med narodi, med plemeni. Dogodki na Kitajskem nam predstavljajo razdobje v borbi dveh velikih plemen ali ras, med evropsko belokožno in mongolsko rumenokožno raso. Evropejci so si podjarmili Ameriko, kjer so skoro uničili prvotno prebivalstvo. V Afriki še traja boj za nadvladje, a že danes ne more nihče dvomiti o izidu istega. Gotovo se posreči evropski

G. se je nekaj časa delala, kakor da ne sliši ničesar; potem pa se je dvignila na pol ter trdo začela prijemati motilec ob vnožju: Kakšna številka 2, a, kakšna?

On ji je pokazal listek: Evo, tu! Prostor, na katerem ležite, je št. 2., in to sem plačal jaz.

A gospa se ni dala tako brzo uplašiti. — Kaj mi mar vaš listek in št. 2? Saj tudi drugi tukaj nimajo nikakih listkov, in vendar smejo ležati tu. Idite le s svojo številko?!

In legla je zopet ter tudi mene potisnila nazaj.

No, oni človek se je obrnil, odšel iz salona ter se čez hip vrnil z nekim uslužbencem v uniformi, ki je kratko, a neizprosno rekel, da je ta prostor kupil oni gospod ter da nama je dolžnost, da se umakneva.

V salonu, krog dolge mize je sedelo polno potnikov, ki so se zabavali o tem prizoru.... Mene je bilo sram; hitro sem se spravila po koncu, ne mené se za gospo G., ki še vedno ni smatrala svoje stvari zgubljeno ter me nagovarjala, naj ostanim. Kolikor mogoče hitro sem zlezla zopet doli — oni nesrečnež mi je celo pomagal z visočine — in čez hip sem stala zopet poleg prijatelja na krovu.

(Pride še.)

»kulturi« (?) tudi tukaj, kar se ji je posrečilo v Ameriki. Isto velja gledé Avstralije. Vse drugače stoji stvar v vzhodni Aziji. Dočim imajo evropski »civilizatorji« v Afriki in Avstraliji za nasprotnike celo ali poludivje narode, brez organizacije brez znatnega orožja, našli so v vzhodni Aziji plemo, mogočno po številu in kulturi, združeno v veliko državno zvezo. Z zunanjo, mehanično kulturo se kitajska sicer dandanes ne more več meriti, vendar tudi poslednje ne smemo podcenjevati. Odločilna pa je številna premoč mongolskega plemena. Že pred leti je prof. Suess na Dunaju opozarjal na veliko nevarnost, ki od te strani preti evropski industriji in trgovini, sploh vsej evropski kulturi. Ob ugodnih razmerah lahko Mongolci preplavijo ves svet. S krepkimi, marljivimi, treznimi in z malenkostjo zadovoljnimi rumenokožci ne more tekmovali izpiti, na živcih bolni evropski alkoholiki.

Sedaj, ko so Kitajci poskusili, da stresejo se sebe neljube jim usiljenje, vidimo, kakor da so belokoži narodi spoznali veliko nevarnost, ki jim žuga z Vzhoda: zjedini se v skupno postopanje proti kitajskim grozovitostem. Čudno je le to, da nahajamo v njih kolu tudi Japonce, torej del mongolskega plemena. Japoncem hočejo velevali poveriti veliko nalogo, da napravijo mir in red v Kitaju. Deloma je to razumljivo. Saj je njih vojska najbližja, in po kulturi, v kateri so poslednjih 50 let napredovali, kakor še dosedaj pač noben drug narod ne, so nam tudi precej sorodni. Na nekaj pa pozabljajo Angleži in z njimi združeni Nemci, ko jim usiljujejo ulogo pacifikatorja: na to, da so Japonci Mongolci, bližnji sorodniki Kitajcev. Ako si Japonci na Kitaju pridobijo trdnih tal, vršil se bo tudi na Kitajskem in s podobno hitrostjo tisti proces prilagodenja novim razmeram in zahtevam sedanje dobe, in belokožni narodi vdobe ne le po številu, ampak tudi po višini kulture premočnega nasprotnika. Poraz evropske kulture v veliki borbi med kavkaško in mongolsko raso je potem neizogiben.

Ni težko uganiti, zakaj Angleži postopajo tako, kakor jih vidimo postopati. Sila jih goni v to. V južni Afriki še ni vse na čistem in še ne bo tako kmalu, kakor bi morda kdo sklepal po pičlih poročilih z bojišča. To je en vzrok. Drugi nagib, morda močnejši od prvega, pa je bojazen pred Rusijo. Rajši nego bi Angleži privoščili Rusom najmanjši dobiček na Kitajskem, rajši spravljajo v nevarnost svojo in vsega kavkaškega plemena kulturo. Previdna taka politika ni in modra tudi ne. Morda se bo še britko maščevala.

Tržaške vesti.

Matura na drž. gimnaziju. Danes o polдне se je dovršila matura. Od ponedeljka popoldne so dovršili: Guštin Gvido iz Trsta, Herzfeld Emerih iz Smirne, Lah Jakob iz Ročola; Monfreda Ivan iz Kobarida, Martelane Škender iz Barkovelj, Lusner Ludvik iz Voloskega, Marin Viktor iz Zlarina, Mayer Emil iz Trsta, Osana Marij iz Trsta,* Pavel Božidar iz Trsta, Praxmarer Anton iz Trziča, Ratzenbeck Erhard iz Mratina*, Saiz Karol iz Trsta, Sucker Leon iz Trsta, Tagliapetra Vasko iz Trsta, Vagaja Anton iz Trsta*, Wohlfart Erih iz Trsta, Glasar J. (eksternist).

Slovenskih kandidatov je bilo 8, 1 je padel za 2 meseca in 1 za eno leto.

NB. Podčrtani so Slovenci, z zvezdico odličnjaki.

Veselica »Zarje«. Pišejo nam: Minolo nedeljo sti bili v naši okolici dve narodni veselici: ena na Opčinah, druga v Barkovljah. Jaz sem se bil namenil, da jo udarim čez »Skalo Santo« na Opčine, da bom tam na veselici in tomboli in skoraj bi bil kmalu računal na tisto junico in mi je že delalo preglavice, kam jo spravim?! Najrajše, sevé, bi jo bil takoj prodal, naj bi si bilo mesarju ali živinorejcu, no, na zadaje pa je prišel dež in spral vse račune.

Dež je padal, sedeli smo v kavarni in mračno gledali skozi okna tja ven na tisto melanholično, oh, tako grozno dolgočasno vreme. No, končno, še o pravem času, se je naveličal tudi dež. Hitro se nas je vzdignila poštna družbica in hajd v Barkovlje na veselico!

Veselico je priredila Rojanska »Zarja« v »Narodnem domu«, kakor že pravijo, jaz pa pravim: v lepi gostilni »Obt. društva v Barkovljah«.

In veselica je bila lepa in je vspela naj-srečnejše. Meni vsaj se je zdelo, da »Zarja« že dolgo ni tako lepo sijala kakor baš v nedeljo; s tem hočem reči, da so pevke in pevci »Zarje« prav lepo peli. Pohvaliti je treba zares rojansko »Zarjo«, v prvi vrsti gospice pevke, ki se toli zavzemajo za to društvo, in pa njih pevovodjo g. Pertota, ki je toli trudoljuben; zato nam bodi vsem v dolžnost, da varujemo našo »Zarjo« črnih oblakov, ki jo hočejo zakriti.

Veselica »Zarje« minole nedelje je bila res veselica v pravem pomenu besede. V velikem salonu je bilo postavljenih okroglih miz, ob katerih so se sedele prijazne družbe ter se zabavale med posamičnimi točkami. Povsod si videl le vesele obraze naših ljudi, povsod je bilo prijetno. Wagnerjeva godba jo je rezala prav mojsterski. Simfonija »Ciganka« in Turkova »Kovač v gozdu« sta vsem ugajala tako, da je ima sledil splošni aplavz. Istotako je bilo z Gerbičevim »Vencem«, ki traja 25 minut. Posebno viharo je bilo odobravanja in ploskanja o neki točki tega »Venea«; pa ne vem, kako se ji pravi in ne vem, zakaj je vsem tako ugajala?! Bržkone zato, ker je najlepša.

Kolikor se jaz razumem na godbo in kakor je bila splošna sodba, moram reči, da je Wagnerjeva godba izvrstna.

Zvečer smo se tudi malce zavrteli; zakaj pa ne bi se, če še moremo?!

Kličem torej: slava »Zarji« in pohvala onim 13 možem Wagnerjeve godbe!

Jaka.

Irredentisti v duhovenski obleki. Kakor potapljač se hlata po vsaki bilki, da bi si rešil življenje, tako prede sedaj našim mladim reformatorjem, ker so zašli v toli mučno pozicijo, da si mučneje ne moremo misliti. Hoteli so čuvati pozicijo duhovnika in hkratu so hoteli biti prijatelji sovražnikom cerkve! Hoteli so biti nož, ki reže na dve strani. Posledica je seveda ta, da v vihri boja ta dvorezni nož reže — njih lastne prste! Vse njih postopanje ima vsled tega na sebi znak ne le neodkritosrčnosti, ampak naravnost nezvestobe do pozicije duhovnika. To je seveda za duhovnika mučna, da izgubljena pozicija. V plamenu nasprotja so se svojim lastnim stanom. In ker smo jim mi neizprosno za petami, ni niti ni misliti na to, da bi se mogli stvarno braniti pred našimi očitaji; zato pa postajajo nervozni, razburjeni in love bilko, ki bi jih mogla rešiti iz nesrečne pozicije. Tako bilko iščejo sosebno v obrekovanju, v kleveti. Ker nam glede bojev iz najnovejših dnij ne morejo do živga, pa skušajo doseči svoj namen v sumničenju naše političke kvalitete, imenujejo nas — panslaviste. Sicer je to kletvanje prišlo že precej iz kurza in se ga poslužujejo le še najnerodnejši politički sušmarji, ali, kdor ne zna boljega, njemu je tudi to dobro. Z druge strani pa smo tudi mi postali nekoliko pametnejši in zrelejši. Nekdaj smo bili pač vznemirjeni in smo se branili z vsemi štirimi, ako nas je kdo ovajal kakor panslaviste, danes pa — se smejemo temu!!

Ako torej danes vendar reagujemo na »panslaviste« reformatorjev, ne delamo tega v namen, da bi branili sebe, ampak, da pokažemo le, kako so laški reformatorji in žnjimi spojeni slovenski renegatje najzadnji, ki smejo komu kaj očitati glede dolžne zvestobe do lastne države.

Mi panslavisti nismo še nikdar vabili v deželo duhovnikov, ki bi govorili ljudstvu o sveti Rusiji, o klasični zemlji ruski, o naši lepi, skupni Rusiji itd., kakor delajo oni, ki leto za letom vlačijo v deželo propovednike iz lačne Italije, ki v ekstazi govori ljudstvu — vzlasti v Pulju se to rado dogaja leto za letom, kakor so to sproti konstatirale naše novine — o: lepi Italiji, o klasični zemlji italijanski, o italijanski kulturi, sladkem jeziku Dantejevem itd. itd., in ki ob eadem namigujejo lahko umevno, da tudi naše pokrajine pripadajo k tej klasični zemlji!!

Nam se torej zdi, da bi že morali molčati o panslavistih oni, ki so sami — irredentisti!!

Še nekoliko primerjanja. Pišejo nam: Ker ste že, gospod urednik, našim Amicovcem in Avvenirovceem skazali nezasluženo čast, da ste jih primerjali s Strossmayerjem, dovolite mi, da tudi jaz malce doprinesem v poplajenje paralele.

Vse mišljenje, vse stremljenje in vse prizadevanje Strossmayerjevo je koncentrirano za veličino, jedinstvo in vesoljnost Cerkve. Strossmayer pa hoče tudi, da bodi Cerkve suverena in neodvisna na vse strani, naši reformatorji

pa kličejo policojo v cerkev in hočejo, da viši pastir bodi le eksekutor policijske tesnosrčnosti in vladnega zistema. Konstatujem namreč in ponovno, da še danes nimamo odgovora na najkočljiveje vprašanje: kdo je na sv. Rešnjega Telesa dan pozval policojo v cerkev, ali vsaj dopustil, da je ona gospodarila tam, kjer sme ukazovati le cerkev?! Gospodje — ki so sicer tako zgovorni in besedičavi, molče o tem in so nemi kakor ribe, ker vedo, da so krivi, da so se zagrešili na suvereniteti Cerkve!

Kolik prepad med duhovniki Strossmayerjeve vrste in temi reformatorji, in to ne le v krščanski pravičnosti in ljubezni, ampak tudi v obrambi svobode in neodvisnosti Cerkve!

Puro sangue! V sv. Križu je bil te dni sklep šolskega leta na tamošnji Za-legini šoli. Z odliko so dovršile mej drugimi tudi sledeče italijanke (!) najčistejše barve: Bombič Matilda, Strgonošek Antonija, Sedmak Josipina, Miklavee Olga in Sirk Eliza! Človek bi se zjokal, ko vidi, kako zalsepljene slovenske rodbine pošiljajo svojo kri, da — množijo zalego! Sicer pa je tudi dobro, da je Zalega objavila ta imena. Jih bomo mogli vsaj počiti po zobeh, ko bodo laški listi hoteli lagati gledé namenov Za-lege.

S stopnic je padel 4-letni Frane Grbec iz ulice dell' Industria št. 39, ko je včeraj šel iz stanovanja z neko steklenico v roki. Vrezal se je na levi roki. Na zdravniški postaji so dečku podelili potrebno pomoč.

Rusi in Angleži. Pišejo nam: Zadijč smo si bili ogledali rusko vojno ladijo »Imperator Aleksander I.« Ob vohodu na isto nas je sprejel častnik, ki nas je spremljal nekoliko po krovu. Potem nam je dal sprevovalnika, ki nam je pokazal in raztolmačil vse važnejše dele ladije. O odhodu nas je zopet pozdravljaj isti častnik in to prav prisrčno.

Na angležkih ladijah te pa ne sprejme nikdo in nikdo te ne pozdravi, ko odhajaš! Res, da se z Angleži ne razumemo, ali Rusi niso vsprejemali tako samo nas Slovencev, ampak so storili isto tudi z Lahi in Nemci!

Angleži v Trstu. Včeraj je tudi vladika mons. Sterk vrnil podadmiralu Fisherju obisk. — Opoludne je bil dejeuner pri angležkem konzulu g. Churchilu na Kolonji za 15 oseb. Med vabljenici so bili podadmiral Fisher s soprogo in dvema hčerkami, contre-admiral Beresford, namestnik grof Goëss s soprogo, poveljnik avstrijske eskadre itd. — Ob 3. uri in pol so se častniki obeh eskader odpeljali v kočijah z velikega trga v Lipico. Tudi nekaj civilnih povabljenec je bilo mej izletniki in skoro vsi tuk. konzuli. V Lipici so si gostje ogledali cesarsko konjušnico ter bili na veliki pojedini v jezdarnici. Mornarska godba je svirala. V Lipici se je nabralo mnogo radovednežev iz Trsta in okolice. Gosti so se zelo povoljno izrazili o konjušnici in o krasni okolici. — Tudi včeraj se je po obalah vse trlo angležkih in avstrijskih mornarjev in radovednežev, med poslednjimi mnogo — »dam«. Ves včerajšnji dan ni bilo nobenega izgreda.

Na delu se je ranil včeraj jutro na desni roki 25-letni tesar Josip Tavčar iz Šklednja št. 22. Na zdravniški postaji so mu podelili potrebno pomoč.

Sifon je razletel 22-letnemu Virgiliju Bastiottu iz ulice Solitario št. 4, ko je polnil istega v tovarni tvrdke Bissaldi. Sifon ga je ranil na desni roki. Na osrednji rešilni postaji so mu podelili potrebno pomoč.

Angležki pomorščak okraden. Včeraj je nekdo nekemu angležkemu mornarju na obali Mandracechio ukradel novčarko z manjšim zneskom denarja. Redarji so prijeli tri 13—15 letne dečke, na katere je letel sum, da so izvršili tatvino; denarja niso našli pri njih.

Dražbe premičnin. V petek dne 13. julija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Kandler 5 in Zagata del Moro 4, pohištvo; ulica dell' Istituto 7, pohištvo; ulica Madonna 31, pohištvo; ulica S. Michele 10, pohištvo; ulica Geppa 11, pohištvo; v Kjadinu 58, voli.

Okrajna bolniška blagajna. Tekom prošlega tedna je bilo prijavljenih 407 slučajev bolezni, 389 oseb je proglašanih zdravimi, 752 jih je ostalo v zdravljenju, med poslednjimi 171 takih, ki so ponesrečili na delu. V 156 slučajih so se bolniki pregrešili proti naredbam zdravnikov. Na podporah se je izplačalo tekom tedna 9457.76 kron.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri jutraj 21.0, ob 2. uri popoldne 23.2 C°. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 762.1 — Danes plima ob 9.52 predp. in ob 8.46 pop.; oseka ob 3.18 predpoludne in ob 3.6 popoldne.

Tržaška posojilnica in hranilnica naznanja slavnemu občinstvu, da je v mesecih juli, avgust urad ob nedeljah in praznikih zaprt.

Odbor bratovščine sv. Cirila in Metod naznanja s tem, da je naprosil in pooblastil s polnomočjo pevovodjo g. Rakušo, da sestavi nov pevski zbor. Kdor hoče stopiti v ta zbor, naj se v soboto ob 8. uri zvečer v slovenski šoli prijavi pevovodji.

Pevsko bralno društvo »Zrinjski« v Dekani se korporativno (70 oseb) udeležijo veselice, ki jo priredi pevsko društvo »Slava« pri Sv. Mar. Magd. Spodnji v nedeljo dne 15. t. m. Odhod iz Dekani ob 2. uri popoldne.

Za Ciril-Methodov dar so doposlali sledeči gg.: Jerič Anton krojač Trst 4 K, Gulič Fr., e. kr. sod. ofic. 2 K Trst, Grašanski Josip 5 K, Kavčič Josip Trst 2 K, Urbančič Josip Bazovica 2 K, Kanalska podružnica 8 K, Butina Štefan Katinara 2 K, Trošt Ivan, Slap, Vipava 2 K, Požun Ivan Trst 5 K, Hvala Iv. pri sv. Ivanu Trst 2 K, Notar Marija 1 K, Počkaj Marija 1 K, Počkaj Ante 2 K, Olšak Anton, Lah Fran Hlabše I. trg. pom. 3 K, Prelog Ivan, trg. 5 K, Košmerlj I. 2 K, (vsi v Trstu) Seidl prof. v Gorici 5 K, Omers Jos. župnik v Sežani 5 K, Hranilnica in posojilnica v Tomaju 5 K, Čarga Ivan pri sv. Ivanu nabral med tamošnjimi rodoljubi 15 K, katere so darovali: Čarga Fran 1 K 20 st., Čušek Ivan 40 st., Godina Štefan, stavec 50 st., Stefančič Ante 20 st., Žagar Fran 20 st., Bajt Marija 40 st., Pušnik Tereza 40 st., Kotern Ivan 1 K, Fonda Josip 1 K, Ž. F. 80 st., Pohor Rudi 60 st., Godina Vekoslava 50 st., Godina Ant. 1 K, Martinčič I. 1 K 20 st., Godina Stanko 1 K, Rebek Jakob 1 K, Vitez Dragotin 1 K, Bareto Ivan 1 K, Godina Fran 1 K, Bareto Ant. 40 st., Mali Danilo 20 st.

Skupaj 73 K 20 st.

Prej izkazanih 293 „ 33 „

Skupaj 366 K 53 st.

Srečna hvala vsem dosedanjim gg. darovateljem, a še posebej pohvaliti omenjenega g. Čarga, ki je malo po malem nabral med svojimi sosedi povoljno svoto, dasi imajo Sv. Ivančani svojo podružnico. Rojaki! posnemajte to vrlo bučelico!

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Opatije. Glasom imenika gostov od dne 10. t. m. je bilo od 1. septembra 1899. v Opatiji 7111 strank z 12.382 osebami. Od 27. junija do 7. julija je prišlo na novo 502 osebi: tega dne je bilo vseh gostov 998.

× V sprejemni izpiti na hrv. drž. gimnaziju v Pazinu se bodo vršili dne 14., 16. 17. t. m. Šolsko leto se zaključuje dne 14. t. m.

× Gremo niz-dol! Dne 10. t. m. je bilo tu v Trstu zborovanje, ali posvetovanje istrskih županov. Prišlo je celih 24 glav in med njimi Italijan najčistejše krvi — Bartolič iz Pomjane!!

Sklepali so baje, kako bi se dalo še nadalje žuliti revnega kmeta v Istri!

Prav za prav je velika nemarnost od naše strani, da še le danes govorimo o tem, ali kaj hočete?! Navajeni smo, da se laške produkcije uprizarjajo z hrupnim bum-bum-bum, in da, kjer sta dva skupaj, kričita za dvajset! Sedaj pa so prišli klaverno skupaj, klaverno so »zborovali«, klaverno se razšli in klaverno so pisale novine. Vse je bilo brez slavlja in brez hrupa, brez petja, brez vika. Niti par kil prodanega mesa niso imeli, da bi je nosili po tržaskih ulicah! Je-li čudo, da smo včeraj, v sili družih opravil, čisto — pozabili na ponesrečeni shod laških županov istrskih?!

Res: v poldrugem letu je ta institucija zlezla neverjetno daleč — niz-dolu.

× Državne podpore občinam in cestnim odborom Istre. »Naša Sloga« je izvedela od prijateljske strani, da je centralna vlada odkazala državno podporo za popravke in gradnjo cest med ostalimi tudi občinam: Kastav, Pazin, Buzet in Podgrad, oziroma dotičnim cestnim odborom za popravke obstoječih cest, ali za gradnjo novih in to na priporočilo držav-

nih poslancev dra Laginje in prof. Spinčiča.

Vesti iz Kranjske.

* Petindvajsetnico bodo na prijeteljskem sestanku in skupnem izletu obhajali dne 16. in 17. t. m. sošolci, ki so leta 1875. absolvirali ljubljanski viši gimnazij. Izmed 29 tedanjih osmošolcev jih živi še 23, mej drugimi dr. Vinko Gregorič, dr. Ivan Janežič, Anton Koblar, dr. Emil Bock itd.

* Umrl je predvčeraj g. Jože Vokač, trgovec in posestnik na Dvoru na Dolenjskem Bil je blag mož.

«Hajlarija» v Ljubljani. Predmno noč so nemški abiturijenti in drugi dijakci praznovali svojo odhodonico. Sedeli so s čepicami v kazini in tu in tam je bil kateri tako korajžen, da je stopil pred kazino ter zahajlal, potem pa spet hitro stekel v varno zavetje kazinskih zidov. »Fajhtni« germančki so šli proti jutru pod Tivoli, kjer so brnaste pse, ki stoje na stopnišču pred Tivoljskim gradom, našemili z rudečimi čepicami. Takim mladeničem bi seveda ne zamerili prismođarij, ako bi ne bile žalosten znak domače in šolske vzgoje med Nemci v Ljubljani.

* Podpore za obisk pariške razstave na Kranjskem. Deželni zbor kranjski je dovolil 4000 gld., da se kakor podpora razdele med nekatere strokovnjake, ki hočejo obiskati razstavo. Trgovska in obrtna zbornica je v ta namen dovolila 1200 gld., kranjska hranilnica pa 600 gld. Ves ta denar se je izročil deželni komisiji za pariško razstavo, imenovan po ministerstvu. »Slov. Narod« po pravici kritikuje okolnost, da se od deželnih faktorjev zložen denar daje na razpolago komisiji, imenovani od države, ko država sama ni z novičem ni prispevala k svoti. Čemu to neprestano jerobstvo vlade? Na Kranjskem vsaj bi pač ne trebalo tega!

* Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo, ki je bilo ustanovljeno leta 1875., je predvčeraj v Postojni praznovalo svojo 25-letnico. Slavnostne seje, kateri je predsedoval baron Berg iz Mokronoga, so se udeležili gospodje: dež. predsednik ekse. Hein, kakor zastopnik poljedel. ministerstva, min. svetnik Rosipal, dvorni svetnik Steininger, gozd. nadzornik Pusich kot zastopnik tržaškega namestnika, dež. odbor kranjski in e. kr. kmet. družbo je zastopal posl. Povše; dalje so bili navzoči: knez H. Windischgratz, grof Lanthieri, dvor. svet. Gutenberg iz Gradea, gozd. nadsvet. Goll, gozd. ravnatelj Reismüller in pl. Obereigner, okr. glavar in župan iz Postojne. Gozdarsko društvo si je v dobi svojega obstanka pridobilo velikih zaslug za pogozdovanje na Kranjskem in Primorskem. Skrbelo je za naraščaj umnih gozd. pomočnikov in paznikov ter delovalo na to, da se odpravi kozja paša, ki je prava uničujoča nesreča, sosebno za mlade nasade. Društvo je tudi posredovalo, da so se skupna zemljišča, ugodna za kmetijstvo, razdelila in ostali skupni svet pogozdoval. V Kočevju je osnovalo šolo za lesno obrt. Po Krasu in Istri je društvo podpiralo delovanje za dobavo vode. Zasluga tega društva je tudi zakon za pogozdovanje Krasa, ki so ga izdali kranjski in primorski deželni zbori. Osnovale so se pogozdovne komisije na Kranjskem, v Istri in na Goriškem. Tudi z nasveti in podporami je društvo mnogo koristilo umnemu in prepotrebni pogozdovanju tužnega Krasa.

* Mestna kopelj v Ljubljani. Od 1. do 7. julija letos je bilo oddanih v mestni ljudski kopelji vsega skupaj 1802 kopeli in sicer za moške 1380 (313 kopel v banah, 1067 prsnih) za ženske pa 422 (228 kopel v banah, 194 prsnih). Te številke glasno govore, kaka dobrota je novo kopališče za ljubljansko prebivalstvo.

* Škofjeloški županom je izvoljen g. notar Lenček.

* Toča je v nedeljo pobila vinograde v Golušniku, Zelinjavi in Suhplati pri Novem mestu.

* Tatvina v ljubljanski realki. V VI. razredu ljubljanske realke so pustili dijakci pod klopmi mnogo knjig. Neznani tatovi pa so jih jim odnesli.

Neki mlad gospod je prinesel knjige prodati k starinarju Puginu v Ljubljani.

Vesti iz Štajerske.

— Graški občinski svet je zavrnil z vsemi proti trem glasovom peticijo obrtnikov, naj v Gradeu zopet igra vojaška

godba. Ali hočejo na Dunaju še večjih dokazov avstrijskega — patriotizma!?

— V rogaško Slatino je prišel nadbiskup S. Milinović iz Bara ter ondi pričakuje biskupa Strossmayerja, ki se na potu v Slatino sedaj mudi v Zagrebu.

— Iz sami sebe brijejo norce!! Iz Spodnjega Štajerja nam pišejo: Zadnja »Grazer Tagespost« se baha, da ima trobilo za širjenje renegatstva in neumnosti med našim ljudstvom, tisti »Štajerec«, že 7000 naročnikov, kako da vedno prihajajo novi naročniki, kako da si slovensko ljudstvo želi dostojnega novinstva — to je posebno imenitno — in kako da se je že naveličalo slovenskih voditeljev.

O ti tepe ti, ki mislijo, da je že res, kar si žele!! Tistih 7000 slovenskih naročnikov plešejo le po konfuznih glavah dopisnikov graških listov. Če odbijejo dve ničli, pridemo morda blizu resnici. To pa je že zogoče, da se je nekaj Nemcev in nemškutarjev naročilo na tisto trobilo. Njim ne škodujejo tiste bedastoče, ker jih — ne bodo čitali, v papir pa bodo mogli zavijati svoj sir in salame. Vine veste, gospod urednik, kako se mi izborna zabavamo, ko vidimo, kako ti nemškutarski tepeci imajo sabi sebe za — norca!

Božja pot iz Trsta in Istre v Rim. Od prirejevalnega odbora smo prejeli poziv na to božjo pot, iz katerega posnemljemo:

1. Na to potovanje so vabljeni vsi verni kristjani iz Trsta in Istre. Od tod ime »Božja pot iz Trsta in Istre v Rim«. 2. Odhod je namenjen za 26. avgusta popoldne. 3. Vsi božjepotniki potujejo skupno do Rima. 4. V Rimu vsakdo lahko ostane več ali manj dni, kakor se mu poljubi. Na poti iz Rima vsakdo lahko obišče tudi Loret in Assisi. 5. Cena vožnje po železnici od Trsta do Rima in iz Rima čez Loret in Assisi do Trsta je: 34 kron za tretji razred, 58 kron za drugi razred. 6. Troški za hrano in stanovanje seveda tu niso vračunjeni, vendar odbor hoče skrbeti, da tudi tu pridobi božjepotnikom olajšave. Kdor se želi udeležiti tega potovanja, naj se v kratkem oglasi na škofijskem ordinarijatu v Trstu, ali pa pri preč. mons. kanoniku E. Pacovihu v Poreču.

Katoličani! Porabite to lepo priložnost! Z malimi troški boste o tej priliki videli večno mesto mesto Rim in sivolasega starčka Leona XIII., od katerega dobite apostolski blagoslov! Prihitite polnoštevilno in posnemajte druge škofije avstrijske in z vsega sveta, ki so poslane v Rim na tisoče in tisoče svojih zastopnikov. Trst in Istra ne smeta zaostati, ampak častno se odzvati pozivu!

Brzjavna poročila.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 12. (K. B.) »Daily Express« javlja iz Tientsina dne 6. t. m.: Kitajski general Ma se je po šesturnem boju zopet polastil arzenala na vzhodni strani od Tientsina ter so branilci imeli o tem velike zgube. Japonski poveljnik zahteva nujno pomoči.

BEROLIN 11. (K. B.) Kakor javljajo večerni listi, pošlje Nemčija na Kitajsko več vojakov za na kopnem, nego se je mislilo. To ne bo mešovita brigada v običajnem smislu, ampak voj, ki bo štel nad deset tisoč mož.

LONDON 11. (K. B.) »Daily Express« javlja včeraj iz Čifu, da pri Arbinu, na južnovzhodni strani od Kirina, stoji 30.000 Rusov. Kitajci da so zažgali vse mostove od tega mesta proti jugu; povsod v južni Mandžuriji so uvedli strahovladje.

BEROLIN 11. (K. B.) »Wolff« javlja: Glasom brzjavke nemškega konzula iz Čifu je guverner v Shantungu poslal tujim konzulom v Čifu brzjavko, da so bili dne 4. julija poslaniki v Pekingu v varnosti ter da ustaja pojema. Vse katoliške in evangelijske misijonarje so spravili iz Shantunga v Čifu in Tsintau.

BEROLIN 11. (K. B.) »Nord. Allg. Zeitung« zatrjuje, da je neresnična vest nekega angleškega lista, glasom katere bi se bile pred znanim govorom cesarja Viljema ob odhodu pešcev-mornarjev iz Wilhelmshavena menjale brzjavke med cesarjem in med angleško kraljico.

BEROLIN 11. (K. B.) Diplomatičnim zastopnikom Nemčije na Kitajskem je namenjen Mumm, dosednji izredni poslanik v Luksemburgu; isti se poda te dni v vzhodno Azijo v spremstvu tajnika-tolmača pl. Goltza.

LONDON 12. (K. B.) »Daily Maily« javlja včeraj iz Shanghai: Li-Hung-Čang

je danes prejel cesarski ukaz, ki mu velevala, da pride takoj v Peking. General Yanšikai je prejel vesti iz Pekinga, glasom katerih vlada med voditelji posameznih strank hudo sovraštvo.

WILHELSHAVEN 11. (K. B.) Brodovje namenjeno v Kitaj, pod poveljstvom admirala Geislera, je odplulo danes iz naše luke ob pozdravljanju tisočev naroda.

BEROLIN 11. (K. B.) Odsek zveznega sveta za zunanje stvari je imel danes sejo, v kateri je državni tajnik grof Bülow poročal o položaju v vzhodni Aziji. Po daljši razpravi je konstatiral predsednik, da odsek soglasno odobruje izvajanje državnega tajnika.

BEROLIN 11. (K. B.) »Wolff«-ova poslovnica javlja dne 8. t. m. iz Soeula: Brzjavna zveza med Soeulom iz Port Arturom je pretrgana.

BEROLIN 11. (K. B.) »Wolff« javlja iz Rima: Glasom brzjavke, došlo kongregaciji za razširjenje vere, so umorjeni: apostolski vikar Guillon v Mukdenu, dva pariška misijonarja in dve sestri usmiljenki.

LONDON 11. (K. B.) »Daily Express« javlja včeraj iz Čifu, da je Japonska že izkresla 22.000 vojakov s 36 velikimi in 120 poljskimi topi. Tudi dve ladiji za bolnike sta prispeli v Taku.

LONDON 12. (K. B.) Renterjev urad javlja včeraj iz Shanghai: Tukajšnji kitajski poslanik je izročil državnemu tajniku Hayu poročilo kitajskega državnega sveta z dne 29. junija, v katerem isti odklanja odgovornost za nemire. Po razpravljanju o nevzdržnem razširjanju gibanja bokserjev pravi poročilo, da dovoljenje Kitajske, da smejo tuje čete zasesti Peking, dokazuje stremljenje Kitaja za tem, da vzdrži prijateljsko razmerje do vlasti. Tuje čete da so, mesto da bi se omejile na to, da varujejo poslanstva, semtertje, prekrizavale ceste. Neprestano da so prihajale ovadbe, da so bili ljudje po zgrešenih streljih zadeti. Tuje čete da so hotele celourediti v neko palačo. To da je izzivalo kitajske vojake in ljudstvo. Malopridni ljudje da so začeli krščanske spreobrnjenec moriti in požigati tujo last.

Vlada je takoj izdala ukaze, da bi zatrla ustajo; sklenila pa je, da naprosi tuje poslanike v interesu njihove varnosti, da se začasno umaknejo v Tientsin. O tem predlogu so se še posvetovali, ko je druhal umorila pl. Kettelerja. Ketteler je prejšnji dan pismeno naznanil čas svojega obiska v Tsungli-Yamenu. Da pa Tsung-li-Yamen ni pritril naznanjenemu obisku pl. Kettelerja, ker se je bal, da bi ga na potu ne nadlegovali. Elementi, ki ne poznajo nobenega zakona, so nastopali vedno bolj grozeče. Misel, da bi diplomate v Pekingu pod kitajsko eskorto spravili kam drugam, so končno opustili, a kitajskemu redarstvenemu moštvu se je naložilo, da izda posebne varnostne naredbe. V Taku-u da so najprej streljali tuje. Kitaj da ne misli na vojno z velevlastmi. Državni svet je potem naložil kitajskim poslanikom v inozemstvu, da to poročilo pošljejo dotičnim vladam in jih zagotovijo, da se je kitajskemu vojaštvu neodločneje naložilo, da varujejo poslanstva, ter da se bo z ustaši postopalo tako strogo, kakor bodo dopuščale razmere.

Vojna v južni Afriki.

CAPSTADT 11. (K. B.) Pravijo, da bo po vojni Bloemfontein glavni tabor najvišjega poveljnika v južni Afriki ter prihodnja prestolnica zveznih držav.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odpošiljatev je poštne prosta.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

Proti kašlju,
griboleu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd.
zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje
Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Trgovinski minister v Trstu.
DUNAJ 12. (K. B.) Trgovinski minister baron Call je sinoči odpotoval v Trst.
Turška diferencijalna carina.
Kakor poročajo iz Cetinja dne 11. t. m., je turška vlada glede predmetov iz Črnogore razveljavila novo diferencijalno carinsko tarifo.

Trgovina in promet.

Uvod v nauk o trgovini.

I. občni del.

Tretji oddelek.

Trgovci in trgovinski posli v luči trgovinskega zakona.

(Dalje.)

Posle te skupine smatramo tudi tedaj za trgovske posle, ako jih trgovci vrši le sesterje v zvezi z drugimi svojimi deli.

Tretjo skupino tvorijo postranski posli, ki dobivajo še le po svojem razmerju proti ostalim trgovskim poslom značaj trgovskih del.

Zakon določuje namreč, da je vse posamezne posle trgovca, ki spremljajo njegovo trgovsko poslovanje, smatrati za trgovske posle. To velja zlasti glede prodajanja kupljenega blaga, premičnin in vrednostnih papirjev, ki jih je nabavil v svrhu prodaje, kakor tudi glede posode, materiala in drugih premičnin, ki jih uporablja in troši v svoji trgovini. Prodajanje lastnih izdelkov, ki ga vrši rokodelec, ne spada med trgovske posle, ako se vrši v naravnih mejah dotičnega rokodelstva.

Komisijonar je po zakonu oseba, ki sklepa trgovske posle v svojem imenu, ali za račun naredbodajalec (komitenta).

Spediter je oseba, ki sprejema v svojem imenu ali na tuj račun pošiljatelj blaga za prenos po vodi ali kopnem.

Prevoznikom prištevamo ljudi ki vršijo prevažanje blaga na kopnem, po rekah, morju ali kanalih.

Osebe, ki posredujejo in zaključujejo trgovske posle za druge, nimajo posebnega imena; iste delajo pod različnimi imeni (največkrat jih imenujemo agente). O vsakem poslu imenujejo isti naredbodajalec, za čegar račun posredujejo ali sklepajo kak posel.

Trgovski mešetarji (senzali) so uradno postavljeni in zapriščeni posredovalci za trgovske posle. S tem imenom označujemo zlasti posredovalce na borzi, ki uradno potrjujejo na borzi sklenjene kupčije. To se godi z upisom v dnevnik ter izpolnjevanjem sklepnega listka, ki ga dajajo obema strankama. Mešetarjev ne smatramo za trgovce; isti niti ne smejo za svoj lastni račun sklepati kupčij ter ne morejo niti biti pomočniki kaknega trgovca, to pa zaradi tega, da se jim na ta način ohrani popolna svoboda in neodvisnost v njih poslovanju.

Četrty oddelek.

Pravi trgovci v zmislu trgovinskega zakona.

- Tvrdke (firme);
 - trgovinske knjige;
 - prokuristi in trgovinski pooblaščenici;
 - trgovinska društva.
- (Pride še.)

Narodna šivilja

Za izdelovanje ženskih oblek vsake vrste, kakor tudi perila, se priporoča slovan-skim krogom, vdana

Gombač Ivanka

Ulica Boschetto št. 1. IV. nadstr.

„EDINOST“

se razven že v vseh znanih tobakarnah prodaja tudi v novi tobakarni g. Bruni v ulici S. Martiri št. 12.

Agricol
patentovan v Avstriji-Ogerski in Italiji

ki je mehko kalijsko milo rastopljivo v mrzli vodi, je najuspešnejše sredstvo za zatiranje in uničevanje vseh trtnih mrčesov in ušij, vseh žuželk na sadnih in drugih drevesih, zelenjavi in cvetlicah.

Navodilo za rabo „Agricola“ pošilja franco
Tovarna mila F. Fenderl & Co
TRST. - Via Limitanea št. 1. - TRST.
ZASTOP IN ZALOGA na Goriškem pri g. Frideriku Primas v Gorici, Travnik 16 (v dvoršču) in na Opčinskem pri g. Frideriku Cumar.

Štev. 15015 1900
II.

Razpis natečaja.

C. kr. ministerstvo poljedelstva je dovolilo z odlokom 5. decembra 1899 št. 26747/2244 za šolsko leto 1900—1901 jeden štipendij od 300 kron za deklico slovenske ali hrvatske narodnosti s Primorskega, katera hoče vstopiti v gospodinjstvo šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Prosilke za ta štipendij naj vložijo prošnje na podpisnem c. kr. namestništvu do 1. meseca septembra t. l.

Prošnjam je pridejati:

- 1.) Krstni list; za sprejem v omenjeno šolo je treba, da se je dovršilo 16. leto, le izjemoma, v posebnem oziru vrednih slučajih se more dovoliti sprejem mlajših učenk;
- 2.) zdravniško spričevalo o dobrem zdravju;
- 3.) spričevalo o premoženjskih razmerah prosilke;
- 4.) občinsko spričevalo dobrega ponašanja, podpisano tudi od župnika;
- 5.) zaveza, da prosilka bode natančno in vestno izvrševala vsa dela, ki se jej nalože, ter da se bo strogo ravnala pa hišnem redu;
- 6.) zaradi vstopa v omenjeno šolo prosilka mora dokazati, da zna čitati, pisati in računati.

Šolsko leto se začne 1. oktobra 1900.

Od c. kr. namestništva.

V TRSTU. dne 6. julija 1900.

BALONČKI S SVETILNICAMI

v narodnih in cesarskih barvah in bengalične luči, prodaja po najnižjih cenah trgovina s papirjem

LEONARD HORBER

TRST — ulica delle Torri — TRST.

Išče se mladenič

za neko trgovino z pobištvo. Vešč mora biti slovensko-hrvatskega in italijanskega jezika v pismu in besedi. — Ponudbe na upravo „Edinosti“.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srčk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutshegasse, 8.

Hruške

in drugo sadje se kupuje na javni tehtnici (Pesa pubblica) Via Torrente št. 32.

Tam je za vinogradnike tudi zaloga žvepla in modre galice

Spoštovanjem
Alojzij Grebenc.

Fran Wilhelmov

odvajajoči čaj

od

Fran Wilhelm

lekarnarja v Neunkirchen
(Spodnja Avstrija).

Se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po 1 gld. av. velj.

Gimnazijski konvikt

Benediktinske ustanove pri Sv. Pavlu na Koroškem.

Polletna penzija 280 kron.

Javni višji gimnazij.

Pojasnila daje predstojništvo konvikta. Rok za vsprejemno skušnjo: 15. julij in 17. september.

SAUNIG & DEKLEVA

GORICA - ulica Municipio 1. - GORICA

(Mehanična delavnica v Namski ulici št. 16.)

imata v zalogi na dobroti in trpežnosti neprekosljive šivalne stroje „PFAFF“, kakor tudi raznovrstne druge stroje za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in stroje za umetno vezanje (Strickerei); nadalje velik izbor dvokoles iz prvih avstrijskih in inozemskih tovarn in sicer od 90 gld. naprej.

Vsaka konkurenca nemogoča!
Se toplo priporočata z odličnim spotovanjem udana

Saunig & Dekleva.

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvajja lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položen varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornjerjeve ulice.

Vsokdanje poštne razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstrasse št. 12.

razpošilja gratis in franko kataloge v slovensko-hrvatskem jeziku z več kakor 400 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo vinarstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za reelno postrežbo se garantira.

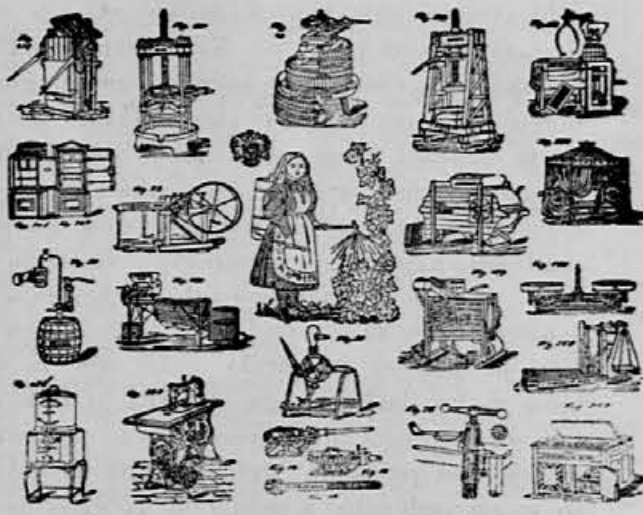
Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

ces. kralj.

privilegirani lastnik

Dunaj, III Erdbergstr. št. 12.

Omnibus k vsakemu vlaku.

Restaurant **Hôtel Sušak** Kavarna

Obed po 1 krono. — Večerja po 60 vin.

Poleg abonementov je podpisano ravnateljstvo uvedlo tudi izdajo blokov, veljavnih za željeno dobo za obede po ceni ene krone. Vsak dan raznovrsten in obilen menu.

Izborna bela vina iz slavnostnih kleti prav. grofa Nikole Podrinskega v Zagrebu.

Domače vino prve vrste iz Meje je vedno v veliki izbiri liter po 1 K. 20 vin.

Dalmatinska najizbranejša vina v butiljah po vin. 40, 60 in 1 K.

Opozarjajo se p. n. gospodje obiskovalci posebno na slovite marke Solinsko in Kastelanski Orljenak. Pristna Vodica iz Bakra, lastnega pridelka, po 2 K. butiljka.

Plzensko pivo iz prve delniške pivovarne v Plznu po 64 vin. liter.

RAVNATELJSTVO.

Elegantne sobe od K 1.20 naprej.

Velika dvorana za koncerte in gledališke predstave

Električno razsvetljen vrt.

Balincanje in Lawn-Tennis.

Omnibus k vsakemu vlaku.

Morsko kopališče Pecinč.

Od hotela do dveh kopališč 5 in 10 minut daljave.